

, *Iva xanthifolia* Nutt., fam. Asteraceae

Автор(и): проф. д-р Щелияна Калинова, Аграрен Университет Пловдив

Дата: 15.02.2019 Брой: 2/2019

Znepole bölgesinde ve Sofya İlindeki Kostinbrod alanında tespit edilmiştir. Bitkiler 50–200 (300) cm yüksekliğe ulaşır. Gövdeler dik, silindirik, hafif belirgin boyuna çıkıntılara sahip, üst kısımda dallanmış ve tabanda kalınlığı 0,5 ila 2,5 cm arasındadır. Alt yapraklar üçgen-kalp şeklinden geniş yumurtamsıya kadar değişir. Üst yapraklar yumurtamsı-mızrak şeklindedir. Tüm yapraklar uçta sivri, kenarlarında tırtıklı dişli, gri-koyu yeşil renkte ve alt yüzeyi daha açık renklidir. Üst yaprakların tabanında, salkım şeklinde çiçek demetleri ile sonlanan dallar oluşur. Tek bir bitki 10 ila 17 dal oluşturur. Çiçekler başçık şeklinde olup salkım şeklinde gruplanmıştır. Tohumlar ters konik, hafif basık, koyu kahverengi renkte ve yüzeyinde çok sayıda koyu leke bulunur.

Iva xanthifolia tek yıllık bir bitkidir. Tohumla çoğalır. Bulgaristan koşullarında genç bitkileri Mart sonunda, kitlesel olarak ise Nisan ve Mayıs aylarında çıkar. Ağustos-Eylül aylarında çiçek açar ve Eylül-Ekim aylarında meyve verir. Tek bir bitki 1.790.500'e kadar tohum üretebilir. Tohumlar toprakta 5-8 yıl çimlenme kapasitelerini korur ve 6-8 cm derinlikten çıkabilir. Tohum çimlenmesinde mevsimsel bir periyodisite vardır; en yüksek çimlenme yüzdesi ilkbaharda, en düşüğü ise sonbaharda görülür. Büyüme mevsimi boyunca düzensiz çimlenme, *Iva xanthifolia* tohumlarının dinlenmesinde belirli bir döngüsellikten kaynaklanır. Bu durum, toprakta sürekli bir tohum rezervinin korunmasını sağlar ve bunlar kalıcı bir bulaşma kaynağıdır. 6 ay veya daha uzun süre suda kalmış tohumlar çimlenme kapasitelerini korur - bu biyolojik özellik, sulama suyu yoluyla da yayılmalarını kolaylaştırır. Yabancı ot ayrıca tohumluk materyal, ahır gübresi, kuşlar vb. yollarla yayılır. Yol kenarlarında ve çiftlik avlularında bulunur. Kışlık tahılları, sıra bitkilerini ve sebze bitkilerini, yonca vb. istila eder. Yaz kuraklıkları *Iva xanthifolia*'nın büyüme ve gelişmesini olumsuz etkilemez.

Araştırma ve gözlemler, bu türün Bulgaristan koşullarında kolayca ve başarıyla gelişebileceğini göstermektedir. *Iva xanthifolia* odakları tespit edildiğinde, bitkilerin tohum oluşturmamasından önce acilen ve periyodik olarak yok edilmesi gerekmektedir. Bu tehlikeli yabancı otun tamamen eradikasyonuna kadar bu odakların yıllık kontrolleri gereklidir. *bentazon* (Basagran 600 SL) ve *oksadiargil* (Raft 800 WG) bazlı preparatlar, ilgili ürünler için önerilen doz ve uygulama zamanlarında iyi etkinlik göstermektedir.